Värmdö kommun

Yttrande

Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg
08-570 470 00
varmdo.kommun@varmdo.se
www.varmdo.se

Handläggare: Åsa Keane,
kommunekolog
Avdelningen för strategisk
planering

Datum: 2024-08-21

Till: Bygg- och miljöavdelningen

Diarienummer: BYGG.2024.2593

Ankom: 2024-08-30 Ärende: BYGG.2024.2593 Handling: 2881718

Kommunekologens yttrande angående förhandsbesked på Västerby 5:69

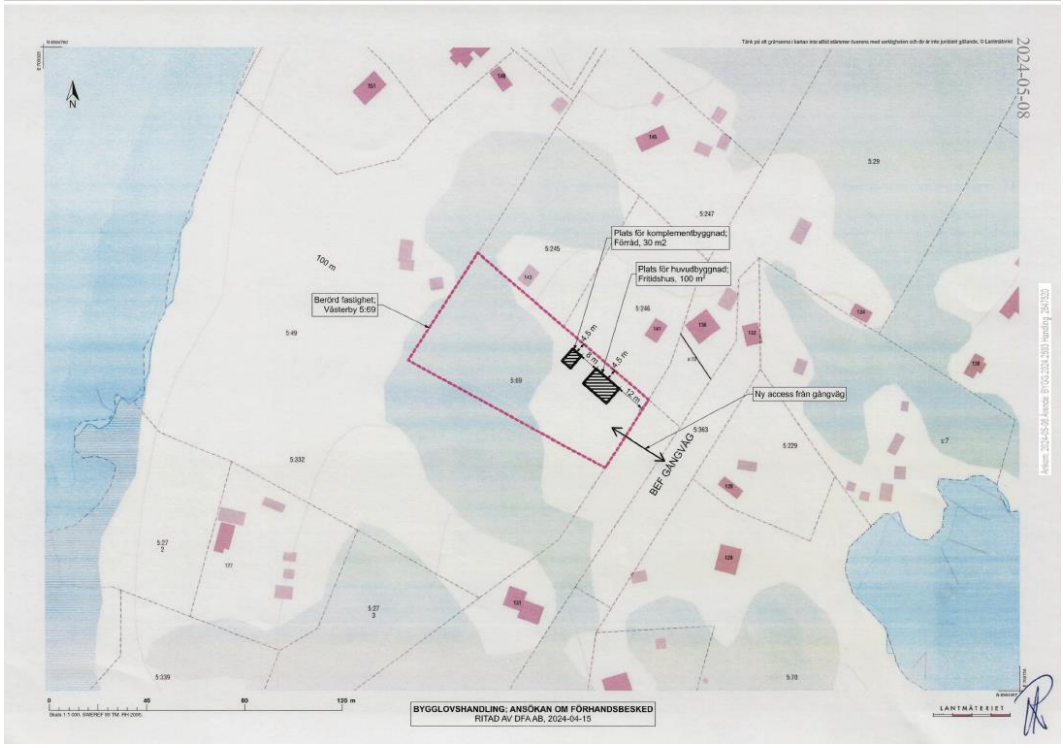
Sammanfattning

Förhandsbesked har sökts för Västerby för lokalisering av fritidshus. Det bedöms som lämpligt med anpassningar. Detta då den föreslagna placeringen av byggnaderna ligger för nära skyddsvärda träd och schaktning och bebyggelse riskerar att skada rötterna. Detta i sin tur kan påverka trädets möjlighet att överleva.

Bakgrund

Förhandsbesked har sökts för Västerby 5:69 för lokalisering av fritidshus vilket kommunekologen har mottagit remiss angående. Situationsplan syns i Figur 1.

Yttrandet baseras på fotografier från platsen, existerande underlag från kommunen, myndigheter, inventeringar och artrapporter till Artportalen. Platsbesök har inte genomförts på grund av tidsbrist.

Figur 1. Situationsplan enligt ansökan.

Förutsättningar

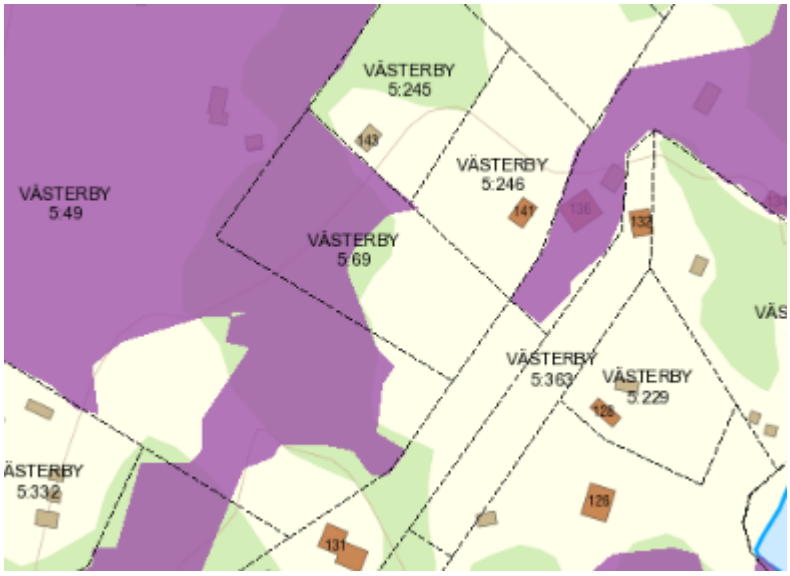
Enligt länsstyrelsens underlag ligger den östra delen av fastigheten Västerby 5:69 på öppen till halvöppen kultiverad gräsmark. På 50-talet användes denna plats som åker. Den västra delen av fastigheten består av ädellövsdominerad trädklädd mark. Ädellöv finns endast i begränsad omfattning på Ekholmen som annars är dominerad av äldre barrskog.

Platsen omfattas av riksintresse för friluftsliv enligt Miljöbalken 3 kapitlet och högexploaterad kust och rörligt friluftsliv enligt Miljöbalken 4 kapitlet samt riksintresse för naturvård enligt Miljöbalken 3 kapitlet. Det är även inom värdeområde för biologisk mångfald för skärgården.

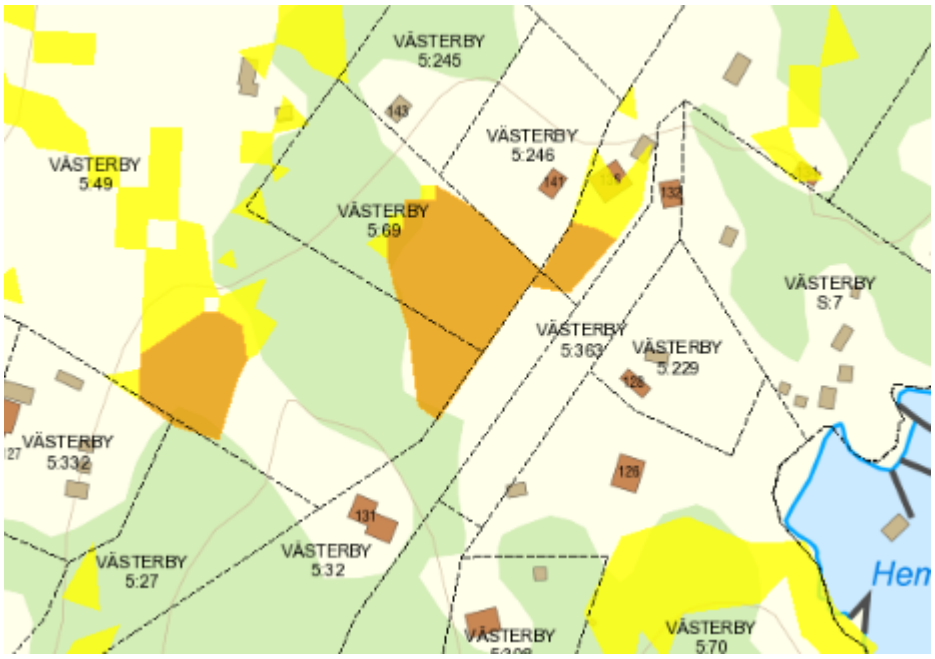
Fastigheten ligger inte inom men angränsar till två ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO i analyser beställda av kommunen (Ekologigruppen 2021). Det ena omfattar stora delar av de barrskogsdominerade områdena på Ekholmen. Det andra ekologiskt särskilt känsliga området omfattar strandzonen som är 0-100 meter runt Ekholmen och flera andra öar. Även den skogsbeklädda delen med grova ädellöv borde bedömas som ekologiskt särskilt känsligt område.

Analyser har även gjorts för skyddade och rödlistade arter eller artgrupper som är representativa för kommunens naturvärden. Analyserna visar att det på fastigheten finns lämpliga spridningsmiljöer för groddjur och hasselsnok. På västra delen av fastigheten finns också lämpliga livsmiljöer och spridningsmiljöer för mindre hackspett och gröngöling. På östra delen av fastigheten finns bra livsmiljöer för rödlistade pollinerande insekter.

Ankom: 2024-08-30 Ärende: BYGG.2024.2593 Handling: 2881718

Figur 2. Habitatnätverk för mindre hackspett och gröngöling.

Figur 3. Habitatnätverk för bastardsvärmare som är indikatorart för andra rödlistade pollinerande insekter och ängsmiljöer.

För att få en djupare bild över arter som kan finnas i området gjordes en sökning i Artportalen. Artportalen drivs av Sveriges lantbruksuniversitet för inrapportering av artfynd. Tillgängliga data är obalanserade men kan ge en fingervisning om ett områdes artförekomster. Genom att studera vad som rapporterats in på fastigheten och i liknande miljöer i närområdet kan risker för negativ påverkan på skyddade, rödlistade och andra naturvårdsarter uppskattas.

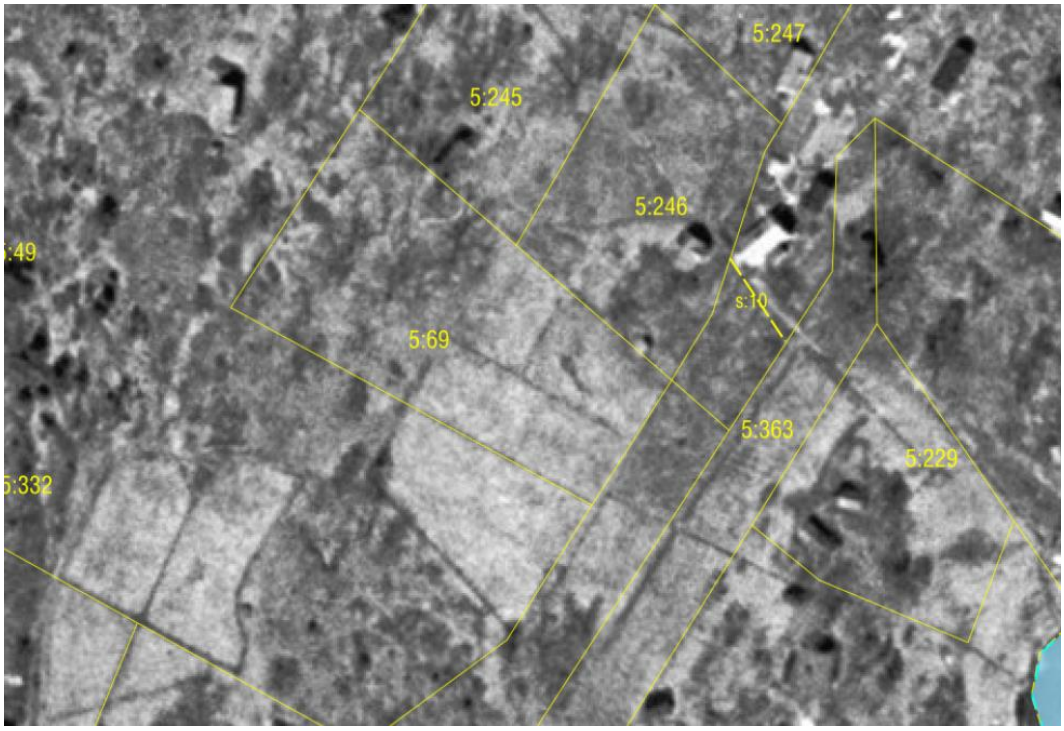
De inrapporterade fåglarna i Artportalen som är aktuella här har inte specifik lokalisering, dvs platsen inte mer definierad än någonstans på Ekholmen förutom ärtsångare men en bit ifrån aktuell fastighet. Den hotade arten som kan vara aktuell

Ankom: 2024-08-30 Ärende: BYGG.2024.2593 Handling: 2881718

på denna plats är stare. Övriga inrapporterade fåglar (havsörn, havstrut, gråtrut, fiskmås, strandskata, ejder, krika, och skedand) är knutna till strand- och havsmiljöer.

Andra arter som är inrapporterade i närheten men inte på fastigheten är apollofjäril och tallticka.

Historiskt har den aktuella platsen för placering av byggnaderna använts som åker. Foton från platsen tagna i augusti 2024 visar på relativt kraftig växtlighet av gräs vilket signalerar att marken är relativt näringspåverkad och därmed har floran troligen inte några speciella ekologiska värden.

Figur 4. Flygbild från 1960 (Källa Lantmäteriet).

Bedömning

Information om översiktsplanen

Förslaget av placering av byggnaderna ligger nära skyddsvärda träd. Detta innebär därmed risk för att trädens rotsystem kan skadas. Bebyggelsen behöver därför flyttas söderut på den öppna gräsytan.

Bygglovet bör villkoras med att en del av ängsytan och brynen ska sparas. Ängsytan bör skötas traditionellt och om frön ska sås ska endast inhemska arter användas. Se artfakta för mer information om vilka arter som är inhemska och inte. Anledningen till detta villkor är att området omfattar eventuella livsmiljöer för hasselsnok, stare och pollinerande insekter. Detta är inte utrett vidare. Enligt de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken är det fastighetsägarens ansvar att uppfylla kunskapskravet (Miljöbalken kap 2, § 2 samt att vidta relevanta skyddsåtgärder.

Ankom: 2024-08-30 Ärende: BYGG.2024.2593 Handling: 2881718

Stenrösen/odlingsrösen som finns på platsen ska bevaras då de är viktig livsmiljö för många arter inte minst hasselsnok. Observera att odlingsrösen kan omfattas om generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Dispensansökan vid risk för påverkan kan sökas från Länsstyrelsen. För mer information se Naturvårdsverket.

Träden på fastighetens östra sida ska stå kvar då de är livsmiljö för mindre hackspett och gröngöling. I detta trädbeklädda område står det grova ädellöv och bör ingå som ekologiskt särskilt känsligt område. Särskilt känsliga områden ska enligt Miljöbalken 3 kap. 3§ så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. I det här fallet är det viktigt att spara de grova ekarna, brynen samt att inte skugga dem.

I Översiktsplanen (2022-2035) står det att:

- Hänsyn ska tas till biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband vid planering och lovgivning bland annat i landsbygdsområden.

- För skyddade och hotade arter lyder Översiktsplanens riktlinjer så att vid planläggning, lovgivning och inför exploatering av områden som innehåller lämpliga livsmiljöer för skyddade arter måste det säkerställas att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus inte påverkas negativt och att artens kontinuerliga ekologiska funktion säkerställs. Det ska även tas hänsyn till kumulativa effekter. Den skriver även att hänsyn krävs för rödlistade arter, och särskild hänsyn krävs för hotade arter och dess livsmiljöer.

Den kultiverade gräsmarken har troligen tidigare varit använd som åker. Exploatering av jordbruksmark bör generellt ses över men då denna yta är så liten är det inte troligt att den skulle brukas som jordbruksmark i framtiden.

Övrig information

Eventuella samråd, tillstånd och dispenser från generellt biotopskydd, artskydd, Natura 2000, särskilt skyddsvärda träd och annan väsentlig ändring av naturmiljön hanteras med Länsstyrelsen. Skogliga värden kontaktas Skogsstyrelsen för. Annat kan tillkomma. Det här yttrandet innehåller bedömningar och är inte heltäckande eller att likna vid en full inventering så notera att utföraren har ansvaret och kunskapskravet på sig för åtgärden enligt Miljöbalken 2 kapitlet.

Ankom: 2024-08-30 Ärende: BYGG.2024.2593 Handling: 2881718